Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj VI. *V srédo 17. véliciga travna 1848.* List 20.

Edinost.

Edino je večno, ko drugo pogíne,
Edino ostane in nikdar ne mine;
Edino vse dobro in krasno obseže,
In 'z nju stanovitnost krepôtno zaveže,
De 'z veka u vek in za vek obstojí.
Edino ostane,
Se níkdar ne gane,
Ko drugo odpade in nično beží.

Edinost lastnost je Stvarnika obstojna,
Če tudi v stvaréh se odkriva nam brojna.
Nje duh po nebesih visôkih ustvarja,
Nje svit nam plami vsaka zarja,
Nje glas in ukaz pretresavni je gróm;
Vse krožniga šíra,
Edinosti 'zvira,
Ki v bitju vsim ima ob enim nje dóm.

Na zemlji njé hčerka krepotnim narodam
Varuje obstoj so mogočnimu plodam;
Rodívna umetnost, nebeško pravico,
Osrečen'ga ljuda nar boljši kraljico
Jim stvari njih raj in osnuje nebó;
Alj kader odpade,
Pustivši njih grade
Se naglo jih prime razdèr in pa zló.

Kar se je do danes narodov vodilo,
Ni Grekam in Rimcam enacih še bilo,
Alj Tebe in Šparto in ponosne Aténe
V žežlovim skusu verstivši iskrene
Zaduši na sestre planivši osvoj,
Ko so posabile,
Nar veči de sile
Podí in podžari sestrinski razdvoj,

Svetovi Rimljanski na dvoje zdeljeni,
U boju umiraje k otetbi nobeni
Ne morejo ročic k očetu stegati,
V edinost b'li so jim veki pač zlati,
Ni bog bil mogočni le samo njih meč,
Meč hitro razkruši,
Kar v zmagu naduši,
Kar v miru kraljuje, — Edinost je več.

Edinost je bognja, ki serca objame,
Če v njih se ljubezin čezsvetna uname;
Edina je misel, edino veselje,
Edine vošila, edine so želje,
Edino je bitje, edino sercé;
Alj kader odtegne
In iz serc pobegne,
Serce od ljubezni nebeške ne vé.

Slovenski narodi! iz eniga krila
Vas ena je mati slavitna rodila;
Kaj blage in mile vam serca zdaj ptuji?
Varujte se, bodo zamorli jih kljuji
Protivni, in ptujca zasačni zatisk;
Edinost če mati
Vsih vas ne pobrati,
Podaja za ptujca u roke vam blisk!

Slovenci predragi! kaj vender le skuša
Protivnika vas zapeljivost, kaj duša
Se vaša, kaj serce na ptuje vernuje?
Verjemite bratje, de drago plačuje,
Kdor hodi po srečo v ptujcovi kraj.
Domá ostanimo,
Domá se bratimo
Kaj naša Slovnija lepi ni raj?

Slovenci predragi! zdaj hitro na noge,
Odrešimo ptujnosti hude nadloge —
Slovenijo drago, nam cenjeno mati,
De krasna začne se iz spanja vzdigvati,
Svobodniga duha, edin'ga sercá.
De narodnost naša,
Beseda de naša
U naši deželi le terdno velja.

Slovenke ve drage, cveteče dekleta,
Usaka vas bode za dom nej uneta,
Uneta, ko hčerka Slovenije vredna
De mati prezala in krasna in čedna,
Tud' najde pri vam, kar si vedno željí,
Ljubezin gorečo,
Ljubezin žarečo,
Ki v bratih krepost in pogum izbudí.

Zató ve Slovenke! vas zbere naj vsaka
Za venčanje pirno unet'ga rôjaka,
De národ z občutki se čistimi vnóvi,
De krepki, pogumni versté se sinovi,
Za vnuki junaški še vnukov zarod;
Slovenski de sini
U duhu edini
Si rešijo svoj dom iz ptujca omót.

Toman.

Začetek deržavniga zbora na Dunaji,

v kterim se bojo nove postave za naše domače rečí dale, je od Cesarja na 26. dan prihodnjiga mesca napovedan. — Drugo pot bomo oznanili postave, kako se imajo poslanci za ta imenitni zbor voliti.

Nekaj od davkov

in v kterih davkih bi bilo kmetiškimu stanu nar poprej polajšanja vošiti, pri kterih pa po pameti kaj pozneje?

(Dalje.)

II. Premenljivi davki se plačujejo pervič od živežnine ali od porabe drugih za človeško življenje in vgodnost potrebnih rečí sploh; drugič od takih rečí, ktere so za deržavni zaklad le samimu vikšimu deržavnimu gospodarstvu v samoprodajo prihranjene, in kterim pravijo monopolske rečí; in tretjič od nekterih občjih naprav, ktere so sicer v prid cele deržave vpeljane, kterih se pa ne vsi, temuč le nekteri deržavniki (prebivavci dežele) po svoji potrebi poslužijo. Davke na imenovane rečí ali naredbe naložene imenujemo premenljive zató, kér jih deržavniki nikdar v enakih stanovitnih dokladah, temuč le po primeri svoje prido-

bljivnosti svojih dobičkov, zdaj več zdaj menj, ali po kakošnih posebnih naključkih, plačujejo. Vender je pa deržavnimu gospodarstvu mogoče, število premenljivih davkov po večlétnih skušnjah tudi za eno léto prevdariti, in zvediti koliko de bodo po priliki na léto vergli.

A. Davki od živežníne ali drugih za porabo služivnih rečí so:

1. Živežni davk, ki se na deželi in v manjših mestih od pijače, namreč od mošta, vina, od vola, od žganja vsake baže, in od mesá plačuje, pa le tačas, kader jih kerčmarji, mesarji i. t. d. prodajajo in z njimi pridobljivnost vedejo; živežnína, ktero posestniki, kmetje ali gospodje domá prideljajo in porabijo, brez de bi jih prodajali na drobno, ni nikakor davku podveržena, kér se od nje že gruntni davk plačuje, zastran žganih pijáč, če jih posestnik is lastnih sirovih pridelkov več kakor za domačo potrebo (čez eno vedro) naredí. V poglavitnih mestih, kakor na Dunaji, v Gradcu, v Ljubljani, se pa, razun imenovane živežníne, še tudi od drugih rečí živežni davk plačuje, namreč od domače kuretne, divje perutníne, divjačine, od rib, žita, moke, sočivja, od sadja, masla, špeha, od derv i. t. d. Tako je za té mesta osnovano iz več vzrokov, med kterimi je tudi ta le, de v tacih poglavitnih mestih dokaj dokaj ljudí prebiva, postavim, vikši ali nižji uradniki, tergovci, bogatinci, ki le od obrest živé, in drugi, kteri stanovitnih davkov ali clo nič ne plačujejo, ali če zemljo imajo ali obertnijo vedejo, bi vender po svojih velikih dobičkih, po svojim bogastvu premalo k deržavnim dohodkam dokladali, ako bi ne bili še posebej od živežniga davka zadeti. Poberati živežni davk od sleherniga, ki s tem davkam obložene rečí vživa ali rabi, ni kratkonikar mogoče, zatorej je takó osnovano, de ga prodajavci tistih rečí plačujejo, ter založeni davk k ceni prodanih rečí prištejejo. Po tem takim ne zadeva tak davk prodajavca, ampak vživavca.

Za léto 1848 je živežni davk prevdarjen na debelo na 23 milijonov in 512,000 gold. — čistih pa na 22 milijonov in 317,000 gold.

2. Colski davk (col, muta, harmica) zadene vse blagó tergovanja in kupčevanja s ptujimi deželami, namreč sirove pridelke ali pa umetalske in obertniške izdelke, ktere namenjene za vžitek ali drugo porabo v našo colsko okolico po suhim ali po vodi iz ptujih deželá pridejo, ali ktere kupci is ptujih dežel skozi našo deržavo zopet na ptujo pošiljajo; zadene tudi naše domače pridelke, na ptujo prodane. Colski davk je v tarifah, po okoljstavah večkrat prenarejenih, postavljen. Ptuje blagó v naše dežele pripeljano, in za porabo pri nas namenjeno, je nar bolj obloženo, pa vender v takošni priméri, de davk sirove pridelke, kterih v naših deželah nimamo, pa jih za naše obertništvo potrebujemo (postavim sirovo pavolo), le pičlo zadene — obertniške ali umetalniške izdelke, kterih naši rokodelci ne morejo zadosti lepih in srednje cene narejati, nekoliko več zadene — izdelke pa, ki jih tudi pri nas domá lepe in ne predrage narejajo, nar več zadene. S tako primerjeno nalogo vikši vladarstvo dvojno korist deržavi nakloni: pervič, de si poglaviten del dohodkov iz ptujiga blagá pridobí; drugič, de se domačimu obertništvu pripomore. Bila naj bi, postavim, sirova pavola z davkam preveč obložena, ne bi se toliko fabrik v naši deržavi vstanovilo, pri kterih množica delavcov svoj kruh dobiva. Ako bi pa tudi ptuji pavolnati tkavski izdelki le z majhnim colskim davkam obloženi bili, bi jih kmalo ptujci silo veliko k nam pripeljali; naši fabrikanti bi se ne mogli s ceno svojih izdelkov unim bližati; mogli bi svoje fabrike opustiti, in vsi njih delavci, opravilniki in oskerbniki, kterih je na stotavžente, bi ob svoj koščik kruha prišli. Taka bi se tudi godila našim obertnikam, umetalnikam, rokodelcam, ako bi se vpeljevanju ptujih umetalnih in obertniških izdelkov z velikim colskim davkam ne ovéralo. Skozno blagó (to je blagó, ki se skozi naše dežele vozi) je le po majhni primeri obloženo, sicer bi ptujci ali njih oskerbniki póta po drugih deželah iskali, in zgubili bi naši pošiljavci in vozniki svoje zaslužke. Nar menj in clo pičlo obloženo je ishodno blagó, obstoječe iz domačih pridelkov ali izdelkov. Vzrok de so tudi te rečí nekimu colskimu davku podveržene, je marveč ta, de is colnarskih dokazkov vikši vladarstvo pregled zadobí, kako de se obdelovanje zemlje in obertnija v deržavi obnaša, in ako bi jima bilo kaj s posebnimi naredbami ali postavami pripomagati. Colskiga davka bi imelo v deržavno denarnico za 1848 dohajati 23 milijonov in 90,000 gold. na debelo, čistiga pa 23 milijonov in 13,000 gold.

(Dalje sledí.)

Kmetje varite se šuntarjev!

5. dan tega mesca je bila v Mirni na Dolenskim volitev poslanca za véliki zbor v Frankfort Majnski, pri kterim se je mnogo kmetov in tudi gospodov zbralo. Začetek volitve je bil ob devetih dopoldne, konec pa ob štirih popoldne. Volitni komisar so bili gosp. Korl Raab, Mokronoškiga kantona komisár, njih pomočnik pa gosp. Janez Kersnik, komisár Mirniškiga kantona, ki so se prepričali, de se je vse natanjko in po pravici godilo, in ki so s svojimi razumljivimi poduki v volitni hiši zbranim kmetam namen Frankfortškiga zbora tako lepo razložili, de je bila perva volitev v lepim redu končana. Pri pervi volitvi je bil Juri Gajer, iz Kerškiga, poslanec, gosp. Korl Raab, tajnik deželniga poglavarstva v Ljubljani, pa namestnik izvoljen; kér pa nobeden ni polovice vsih glasov (štim) za se imel, se je mogla po postavi volitev še enkrat ponoviti; Juri Gajer se je pa drugi volitvi zoperstavil rekoč: „perva volitev veljá, druge ne čakam.“ Kmalo po tem je nekaj Kerških kmetov podšuntal, de so ž njim vred volitno hišo zapustivši v kerčmo šli. De je Juri Gajer v gostivnici svoje tovarše dobro napajal, še bolj pa šuntal in podpihoval, ne le sam svoje, temuč tudi po dveh tovarših druge kmete, rekoč: „gospodje vas hočejo goljufati“ — je gotova resnica. Po dokončani drugi volitvi je pa z zapeljanimi kerškimi kmeti zopet v volitno hišo prišel, in je pisma voljivcov (Wahl-Decrete) nazaj terjal, rekoč: „de imajo vse pisma prešteti“, kér je namreč natolceval, de je menj pisem, kakor pa pisanih listov (Wahl-Zetteln). Ko se je pa pri preštevanji pisem pokazalo, de je še več pisem, kakor pa pisanih listov, je ostermel, kmetje pa, ktere je poprej šuntal, so vsi serditi enoglasno zavpili: „oni so goljuf, ki ga bomo po poti raztergali.“ Ljubeznjivi Juri je bil tedej v veliki zadregi, in ni vedil, kako bi si iz limanc pomagal; pa berž mu druga zvijača na misel pride. „Komisarji so voliteljem povedali, kteriga naj poslanca izvolijo“ — je djal. De je moglo tako lažnjivo in šuntarsko govorjenje komisarje močno razžaliti, bo vsak pošten človek spoznal, in vsak tudi lahko previdi, de komisarji, ako bi bile besede Jurja Gajerja resnične, bi ne bili izvoljeniga gospoda poslanca izvolili, ki je sicer pameten, pošten mož in vse častí vreden rodoljub, ki si pa mende sam v Frankfort iti ne želí, kér poslancu ni le zgorej imenovanih lepih lastnost potreba, ampak take učenosti, de bo, ako bi treba bilo, koj iz glave celimu zboru zastran vsake rečí odgovor dati in s terdnimi dokazami izpeljati zamogel; kar bo posebno potrebno takrat, ako bi utegnili Nemci take naprave vstanoviti, s kterimi bi nas Slovence zopet po svojim nemškim kopitu obračali in nam národnost in jezik zoper večno pravico odvzeti hotli.

De bi se pač kmetje tacih in enacih zapeljivcov, kakoršin je Juri Gajer prihodnje kakor strupeniga gada varovali! in de bi se nemirni človek, kteri

je, kakor slišimo, tudi na Kerškim pri volitvi volitelјev velike zmešnave napravil, nikdar več v Mirni ne prikazal! kjer razun malokterih šuntarjev, le pošteni možjé prebivajo.

Iz Mirne. Janez.

Moje misli. *)

Mi nimamo v Majnskim Frankfortu ničesar opraviti. Cesar so nam konstitucíjo dovoljili. Jezik, narodnost in vse naše pravice so nam po nji tako slovesno zagotovljene, de bi se enaciga po stoletnim trudu komej nadjali bili. Po cesarski milosti, po oblasti našiga veliko serčniga Vladarja in Očeta je tedaj naše blagostanje uterjeno. Te sreče nam nemški zbor v Frankfortu ne more pomnožiti, in nam je ne sme krajšati. Tedaj nimamo v Majnskim Frankfortu ničesar opraviti.

Polaki, slavjani kakor mi, ilirski in slovaški naši bratje na Vogerskim niso nikdar k nemški zavezi šteti bili. Čehi, Moravci in Šlezani se ji odrečejo in so Cesarja za izločenje prosili. Slavni češki pisatelj Palacki je po dogodivšini razkazal, de so sicer češki, moravški in šlezki vladavci, nikdar pa ljudstva njih dežel z nemško deržavo zavezo imeli, in de iz take zaveze slavjanskimu življenju nikaka korist, timveč nevarnost in zatiranje izvirate. Kar za njih veljá, veljá tudi za nas, tedaj nimamo v Majnskim Frankfortu ničesar opraviti.

Nemški poslanci v Frankfortu vpijejo kakor pičeni po zedinenji ene velike nemške deržave, po nemških barvah, po nemškim brodovji, nemški armadi, nemški narodnosti, in po nekim nemškim vladarji, ki si ga izvoliti mislijo. Komu ta čast namenjena je, še niso povedali. Mi pa smo udje avstrijanske deržave, imamo z njo brodovje, armade, zagotovljeno narodnost in prirojeniga Cesarja, ki ga z nobenim drugim, če bi še tako Nemcam po volji bil, ne premenimo. Nam ničesar ne manjka, tedaj nimamo v Majnskim Frankfortu ničesar opraviti.

Nemški poslanci v Frankfortu so sicer obljubili, de se slavjanske narodnosti v naših zemljah ne bodo dotikali. Čehe so clo vnovič s tem pristavkam k sebi vabili, de vsim Slavjanam avstrijanske deržave slobodo jezika zagotovijo. Kako prederzno govorjenje! Ali nam ni vse to po Cesarju, po ustavi zagotovljeno? Nam je o tem še poroka, in clo poroka v Frankfortu treba? Razun Božjiga blagoslova je nam slovencam Cesarjeva beseda poroštva dovolj; tedaj nimamo v Majnskim Frankfortu ničesar opraviti.

Naši in naših slavjanskih bratov sinovi ravno zdaj na laških boriših za miliga Cesarja kri prelivajo in se hrabro bijejo za njegove pravice. Ni dvombe, de bodo slavjani laško vojsko v Cesarjevo slavo in lastno čast speljali. To je dostojno in pošteno, to je slavjanska šega, za Cesarja blago in kri in vse kar imamo! Ko bi pa nekidan novo-osnovana vlada v Frankfortu nas na severne in zapadne meje proti Dancu in Francozu v korist nemške slave in nemške narodnosti v smert pošiljala, znabiti tudi našim bratam, ki ne bodo v nemški zavezi, proti volji našiga Cesarja boj napovedala, ali jo ubogali bomo? Gotovo ne! tedaj nimamo v Majnskim Frankfortu ničesar opraviti.

*) Pričujoči sostavek smo prejéli za Novíce že po dokončanih volitvah (8. dan tega mesca). Akoravno je bilo v Novícah in njenih dokladah že več sostavkov, zoper nemško zavezo govorečih, ni vunder po naših mislih nobeden tako krepko in kratko pisan, kakor je pričijoči od našiga pesniškiga pervaka, gosp. Koseskiga pisan, ki v tem sostavku pervikrat svoje pravo imé razodene. Slovenci izvedo iz tega sostavka, čeravno zastran volitev prepôzno pride, vender mnenje eniga svojih nar slavniših rojakov.

Vredništvo.

Colne ograje so nas do sedaj od naših slavjanskih bratov na Vogerskim ločile. Nova naša ustava bo te ograje brez dvombe v kratkim poderla in pobratene dežele serčno sklenila. Če pa v nemško zavezo stopimo, bomo postavam nemško-colne sklembe sledili. Hujši colne ograje se bodo dvignule in naše lepo samovladarstvo v dva, tri in še več delov razcepile. Nemci nam bodo v colnih rečéh rojaki, in naši ilirski, češki, polski, moravski bratje nam bodo tujci — z eno besedo, narobe svet! Mi pa nočemo sveta narobe. Kar je sklenil Bog, nej sklenjeno bode; tedaj nimamo v Majnskim Frankfortu ničesar opraviti.

Prašajte svetovavce k nemški zavezi, čemú vam tako marljivo v Frankfort kažejo. Mnogo bodo govorili od prihodnjiga veličanstva, bleska, in cveta nemškiga imena, od slavjanske iz tega izvirajoče koristi ničesar, kar bi jim ovreči ne mogli. Nej si tedaj nemci sami svojo blešečo prihodnost omislijo. Mi nimamo v Frankfortu ničesar, doma pa veliko opraviti, de ta prihodnji nemški blesk avstrijanske svitlobe ne otamni, in slovenske narodnosti popolnama ne zatare.

Jovan Vesel—Koseski.

Povabílo Slovanam.

Kdo izmed nas bratje! se ne ozrè žalostniga serca na pretečenost našo? in kdo ne vé, de vse to, kar smo preterpeli, se je zgodilo, kér se sami sebe nismo zavedili in kér smo bili ločeni brat od brata? Ali po dolgih vékih, v kterih smo eden na druziga pozabili, v kterih je tolika nesreča otežíla glave naše, smo došli do tega spoznanja, de smo eno têlo, de smo bratje! Prišli so važni časi, ki so osvobodili narode in jih težkiga bremena rešili, pod kterim so zdihovali. Ti časi so rešili tudi nas Slovane, de zamoremo to glasno izreči, kar smo že davnej občutili, de zamoremo prevdariti in skleniti, kar je k našimu pridu. Narodi Evropejski se pomenjajo in zedinjujejo med sabo; Nemci so poklicali v svoje zedinjenje zbor v Frankfort, ki terja, de bi mu deržava avstrijanska toliko svojiga samovladarstva prepustila, kolikor je treba za nemško zedinjenje, in de bi naše Cesarstvo z vsimi neogerskimi zemljami k novi nemški deržavi se priklopilo. Ta pristop bi ne le edinstva Avstrije, temuč tudi dozdanjo zavezo in samostalnost slovanskih narodov podkopal, kterih narodnost bi potem v nevarnost padla. Naša dolžnost je, de mi to, kar nam je nar svetejši, možko branimo. Došel je čas, de tudi mi Slovani se med sabo pomenimo in se zedinimo v mislih svojih. Kér tedej z radostjo od mnogoverstnih slovanskih krajev nam oznanjene vošila spolnemo, razglasimo ta poklic vse Slovanam avstrijanskiga cesarstva, in povabimo vsim rodoljube, kteri imajo zaupanje svojiga naroda in kterim je naša občna korist pri sercu, de bi se sošli 31. tega mesca v staroslavnim slovanskim mestu Pragi, kjer se bomo vzajemno zastran vsiga tega pomenili, kar korist našiga naroda zadeva in kar nam je v teh važnih časih storiti potreba. Ako bi tudi drugi Slovani, zvunaj Avstrijanskiga Cesarstva živeči, k tem našim zboru prišli, nam bojo mili in dragi gosti.

V češki Pragi 1. véliciga travna 1848.

J. M. grof Thun. W. grof Deym. J. vitez Neuberk. P. J. Šafarík. K. Malisz. Fr. Palacky. W. Hanka. L. Štúr. J. P. Jordan. J. E. Wocel. K. W. Zap. Dr. F. L. Rieger. W. Grzybowski. Št. Aranitski. W. Štulc. M. Panić. K. M. baron Villani. K. J. Erben. Dr. Fr. Miklošić. Dr. A. J. Bek. Fr. M. Klácel. Dr. J. Dworáček. J. Lubomirski. J. Dobrzanski. V. grof Waldštein. M. Papić.

Vsi dopisi v teh rečéh se pošiljajo na odbor te skupštine pod nadpisam (An das Comite für die Slavenversammlung in der Bürger-Ressource in Prag Nr. 141-2).

Serčno povabljeni so k temu zboru tudi Slovenci vsih krajev in upati je, kér se je med nami narodnost

živo zbudila, de se bo veliko iskrenih in po druzih opravilih ne zaderžanih Slovencov našlo, ki bojo temu poklicu z veseljem sledili. Ljubljanski slovenski zbor bo gotovo tudi kakiga poslanca poslal k temu zboru, ki je slovesno in očitno oznanil 3 poglavne namene: 1) de naše Cesarstvo v svojim celim edinstvu nedotakljivo ostane in se Cesarju v vsim stara, nepremakljiva zvestoba ohrani; gerd lažnjivec in nesramen obrekovavec je, ki od ločenja, od Rusovske zaveze in kej enaciga govorí, s čim avstrijanski Slovani nimajo nič opraviti; 2) de Nemci svoje pravice, Slovani pa tudi svoje zadobé, in ne de bi en narod druziga zateral; 3) de se združeni posvetjejo, kako bi se narodnost Slovanov po nar gotovši in nar mirniši poti vstanovila, kér se z besedo taki pomenki lože, boljši in krajši zgodé, kakor po pismih.

Zbor Ljubljanskih učenikov zastran šolskih rečí.

Po ukazu ministra učnih rečí se imajo vodji in učeniki višjih šol večkrat sniditi, de se pomenijo zastran vsiga, kar šolske rečí zadeva. Pretečeni četertek so bili zopet zbrani: namreč vodja bogoslovskih, zdravilstvinih in modroslovskih šol z vsimi učeniki téh šol.

Vodja zdravilstvinih šol in letašnji predstojnik višjih Ljubljanskih šol, gosp. Dr. Sporer so zboru nar poprej brali po sklepu poslednjiga zbora sostavljeno pismo na Krajnske deželne stanove in Ljubljansko mestno gosposko zastran nove naprave vseučiliša (Universität) v Ljubljani, kteriga potrebnost in koristnost v sredi slovenskih deželá za razširjenje mnogih vednost in za povzdigo národniga omikanja je tako očitno dokazana, de bo gotovo vsak domorodec s serčno radostjo to pismo bral, ktero poslovenjeno bomo drugo pot svojim bravcam prinesli.

Na dalje se je zbor pomenil, kako bi se mogla prošnja gosp. J. Irkiča zastran prepušenja šolske izbe dovoliti, v kteri imenovani gospod prostovoljno misli vsaki teden trikrat podučenje v slovenskim jeziku začeti. — Brez dolziga pomišljevanja mu je bila izba zató odločena, s tem pristavkam, de naj vselej eno četertinko pred dvemi svoj poduk začnè, in eno četertinko pred tremi jenja, de eno učeništvo ne bo druzimu na poti.

Gosp. Fr. Metelko, ces. učenik slovenskiga jezikoslovstva, so zboru oznanili, de hočejo svoje učeništvo slovenskiga jezika razširiti in — po izgledu talijanskiga — v dveh tečajih dokončati. Drugi tečaj bo obsegel posebno praktiške vaje v mnogoverstnim slovenskim pisanji. — Z veseljem je zaslišal zbor hvale vredni namén učeniga gosp. profesorja — in Dr. Bleiweis je v imenu novo izbujene slovenšine gosp. Metelkota očitno in serčno prosil, naj bi gosp. profesor opustili svoj pravopis in se brez odlašanja poprijeli našiga sedanjiga, pravopisa, kteri — akoravno tudi ni brez pomanjkljivosti — ima vender to *prednost* za se, de je bolj občinski. Dobro sicer vémo, de ima tudi naš sedanji pravopis še nektere protivnike — pa ktera reč na svetu nima protivnikov? Še katoljška véra ni brez njih!

Mi nobenimu ne branimo, de naj za-se piše, kakor koli hoče — od očitniga učeníka pa pričakujemo, de se v sedanjih časih saj ne zoperstavlja občinskim vošilam. Upati gré tedej, de gosp. Metelko bojo prijazno spolnili želje novo izbujene slovenšine! Še enkrat prosimo.

Iz Ljubljane.

V četertek zvečer je prišlo s slavnim gosp. Dr. Miklošičem, predsednikam Dunajskiga slovenskiga zbora, več dragih domorodcov iz Dunaja v Ljubljano, obiskat svojo ljubljeno domovíno in se prijazno pomenit s tukajšnjimi rodoljubi zastran mnogih rečí, ki so za povzdigo slovenske narodnosti potrebne. Verli domorodci so Ljubljančanam ljubi gosti. Slava!

Več dní zaporedama grějo pešni vojaki Banatškiga regimenta skozi Ljubljano na Laško. Kér se jim silno mudí, morajo en dan za dva dni pota storiti, torej pridejo zlo spešani v Ljubljano. Verlim kupcam gosp. Fr. Souvanu in Kon. Pleiweisu je lepa misel prišla, Ljubljančane nagovoriti, de bi zložili nekoliko denarja za vino, s kterim bi se popotni vojaki pogostili — in komej je gosp. Souvan to reč sprožil, je že nabral, od blagoserčnih Ljubljančanov 265 gold. v ta namén. Veseli vojaki so vince na zdravje Ljubljančanov pili in večkrat glas povzdignili: Živijo!

Današnjimu listu je pridjana 4. pôla „Zlate Vasi.“

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 13. Véliciga travna.		V Krajnji 8. Véliciga travna.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	4	2	20
1 » » banaške	2	9	2	20
1 » Turšice	1	27	1	36
1 » Soršice	—	—	1	57
1 » Rèží	1	45	1	50
1 » Ječmena	—	—	1	30
1 » Prosa	1	47	1	40
1 » Ajde	1	33	1	28
1 » Ovsa	—	57	—	49

Oznanílo kmetam na Krajnskim.

V 15. listu Novíc smo povedali, de je bilo na velikim deželnim zboru v Ljubljani 6. dan pretečeniga mesca sklenjeno, presvitliga Cesarja prositi, de bi se *tarifa* postavila, po kteri bi se zamogel vsak podložen kmet in desetinc tlake, desetíne in vsih druzih gruntnih gosposkinih dacij *popolnama* in tako odkupiti, de se ne bo gruntni gosposki pa tudi ne kmetu krivica godíla.

10. dan tega mesca se je pomnožen odbor deželnih stanov zopet zbral in je sklenil, k poprejšnji prošnji še to pristaviti: de bi Cesar dovolili, de bi stara postava zastran tlake, desetíne in vsih druzih gruntnih gosposkinih dacij le do konca tega léta veljala, koj ob novim létu pa nej bi nehala in namesto nje nej bi se odkupovanje po novi tarifi začelo. — Upati gré, de bomo dovoljenje te prošnje kmalo iz Dunaja dobili.

Ob enim pa se je začelo že tudi posvetovanje: po kakošni tarifi naj bi se to odkupovanje zgodílo, de bo gospóski in kmetu pràv; in kadar bojo ti pripravki dokončani, bo poklicano več posestnikov in kmetov v zbor deželnih stanov v Ljubljano, de se bo tudi z njimi ta reč natanjko in na vse strani posvetovala, kakó naj bi se tarifa odkupovanja postavila, in storjeni sklep tega deželniga zbora potem po 55. postavi ustavniga pisma v prihodnji deržavni zbor na Dunaj poslal.

Dr. B.

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*